

Bemærkninger til beslutningsforslagets enkelte elementer

1. Retningslinjer, som sikrer børns ret til besøg og kommunikation med en forælder i varetægt eller under afsoning

Der bør etableres retningslinjer for, hvordan børn kan holde kontakt med en indsat forælder, og tages et særligt hensyn til indsatte forældre med børn under 18 år, sådan at barnet kan opretholde kontakten med den voksne. Der skal naturligvis tages højde for de få tilfælde, hvor et barn ikke bør have kontakt til en forælder eller ikke kan have glæde af kontakten.

Det er vigtigt for barnet at få kontakt til en forælder umiddelbart efter en fængsling, så det kan forvisse sig om, at forælderen har det godt, og situationen kan blive afmystificeret. Det skal ske hurtigt og inden for en tidsfrist, uanset om forælderen er varetægtsfængslet eller overflyttet til afsoning. Det kan gøres f.eks. ved at lave en besøgsplan kort tid efter indsættelsen eller ved at undersøge, hvordan moderne elektroniske medier som f.eks. web-cam eller sms kan bidrage til at holde kontakten. Et særligt hensyn kunne også være adgang til hyppigere eller længere besøg.

Det er naturligvis en selvfølge, at børn nemt skal kunne få adgang til en ledsager, hvis den anden forælder ikke kan eller vil tage med på besøg.

2. At der etableres et kriseberedskab i forhold til en forælders fængsling

Om der skal indberettes til de sociale myndigheder ved en forælders anholdelse, beror i dag på politiets skøn. Hvis hjemmet består af to forældre og den anden forælder og hjemmet ser tilforladeligt ud, vil politiet normalt ikke underrette de sociale myndigheder. Politiet kan henvise familien til offerrådgivningen, som kan vejlede familien, men det er langt fra i alle tilfælde, at denne oplysning gives.

Man kan imidlertid også sætte spørgsmålstegn ved, om politiet kan eller skal foretage et sådant skøn. En familie eller et barn med en fængslet forælder er i krise. Der bør derfor etableres retningslinjer for, hvordan myndighederne inddrages, og hvilket beredskab de bør stille i forbindelse med en forældrefængsling. Det bør undersøges, om en underretning til de sociale myndigheder altid bør ske, sådan at det sikres, at familien opdages og får den hjælp, den har behov for.

Det bør ligeledes overvejes, om politiet bør pålægges at undersøge, om der kan være børn på en adresse, hvor der skal foretages en anholdelse, og om det vil være fornuftigt at indkalde en person fra socialforvalt-

ningen, som så er til stede ved anholdelsen, hvor omstændighederne tillader det.

Hvis forældrene ikke er samlevende og barnet bor hos den anden forælder, er det tilfældigt, om barnet eller den anden forælder underrettes om fængslingen. Der bør fastsættes retningslinjer for, hvem der har pligt til at underrette barnet eller barnets bopælsforælder om fængslingen. Det er anledning til bekymring, hvis den pågældende forælder pludselig tilsyneladende forsvinder fra jordens overflade og f.eks. ikke dukker op til et samvær.

3. Etablering af et børneombud eller en børnesagkyndig i Kriminalforsorgens institutioner

Der er behov for en særlig indsats over for børn, der kommer på besøg i fængsler. Det handler om alt lige fra besøgsrummenes indretning til personalets håndtering af børn gennem kontroller eller mulighederne for at lave noget sammen som familie. Det særlige børneombud eller den børnesagkyndige person kunne være en fængselsfunktionær med særlig interesse eller evner for børn, som efteruddannes til formålet for at kunne sikre, at fængslet også fungerer i et børneperspektiv. Denne kan hjælpe indsatte med at forberede et besøg eller vejlede andre ansatte i håndtering af børn. Der kan være inspiration at hente i England, hvor man underviser fængselsfunktionærer i, hvordan de skal opføre sig i forbindelse med børns besøg i fængsler.

4. At tiltag over for forældre opprioriteres, såsom at forældregrupper eller familiebehandlingspladser etableres

Mange indsatte forældre bliver usikre på deres forælderrolle, når de sidder i fængsel. Det påvirker naturligvis kontakten til barnet. I Sverige har man siden 1999 arbejdet med samtalegrupper for fængslede forældre, hvilket er blevet meget positivt evalueret og ifølge mange af deltagerne har styrket kontakten med deres børn og gjort dem mere opmærksomme på forælderrollen.

På Pension Engelsborg i Lyngby nord for København har indsatte mulighed for at afsone den sidste del af deres straf, mens de bor sammen med deres familie i »Familiehuset«. Formålet er bl.a. at tilbyde en helhedsorienteret indsats over for psykosocialt belastede og udsatte familier og at genopbygge familien som et bæredygtigt netværk for den indsatte – også efter endt afsoning.

Begge eksempler er tiltag, der bør undersøges med henblik på en landsdækkende udbredelse i Danmark.